

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

II/1342/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának utólagos vizsgálata tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 6/G. §-a, 6/K. §-a és 11/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

Indokolás

- [1] 1. Tordai Bence országgyűlési képviselő valamint további, az országgyűlési képviselők egynegyedénél több országgyűlési képviselő (a továbbiakban: indítványozók) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése alapján 2023. június 21-én kezdeményezték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ngtv.) 6/G. §-a, 6/K. §-a és 11/B. §-a alaptörvény-ellenességét, és ezért ezeket a szabályokat semmisítse meg. Az indítványozók az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, P) cikk (1) bekezdésére, XXI. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkoztak.
- [2] 2. Az indítványozók idézték az alapvető jogok biztosának, illetve a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettesnek a beszámolóit és általánosságban előadták, hogy az Ngtv. alapján több ezer beruházás kapott kiemelt státuszt a Kormány rendeleteiben, ami eljárási könnyítéseket jelentett. Az ezekkel kapcsolatos gyakorlat azonban sok esetben a gondos mérlegelés és a hatékony érdemi eljárás rovására ment. Az indítványozók szerint a támadott rendelkezések a következők miatt sértik az Alaptörvény előbbi pontban megjelölt rendelkezéseit.
- [3] Az Ngtv. 6/G. §-a, amely a közlekedési infrastruktúra-beruházásokra vonatkozó különös rendelkezéseket tartalmazta, ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XXI. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (7) bekezdésével. E szabály

következménye ugyanis, hogy a „jogorvoslati folyamatot lezáró jogerős bírósági döntés megállapításaival szemben is megvalósul a beruházás, tekintet nélkül a valóság vélelmével járó bírósági döntés megállapításaira. Így, ha az adott esetben a jogerős döntés kimondja, hogy az adott vízjogi létesítés engedélyezése szabálytalan volt, annak ellenére megvalósul, hogy az a környezet számára helyrehozhatatlan károkkal jár” (indítvány 8. oldal).

- [4] Az Ngvtv. 6/K. §-a folyamatos együttműködést ír elő a hatóságok számára a beruházóval és a Kormány által a közlekedési infrastruktúra-beruházás megvalósításának koordinációjára kijelölt személlyel a környezetvédelmi engedély mielőbbi kiadása érdekében. A szabály „azonban nem definiálja annak jogi jellegét, így az »együttműködés« folyamán a tényleges felelős személye elvész, következménye pedig egy kozmetikázott engedély kiadása lehet. Az együttműködési kötelezettség nem felel meg a [...] jogállamiság elvéből [B] cikk (1) bekezdés] levezetett normavilágosság követelményének, a jogalkalmazás során így nem érvényesülnek a környezetvédelmi szempontok, annál inkább a beruházások mögötti magánérdekek” (indítvány 10. oldal).
- [5] Az Ngvtv.11/B. §-a, amely a kiemelten közérdekű beruházásokra vonatkozó különös rendelkezéseket tartalmazta, sérti az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdését és P) cikk (1) bekezdését, mert „a törvényi szinten szabályozott főszabályok alól úgy teremt kivételt (teremti meg a kivételes rendeleti szabályozás lehetőségét), hogy azzal gyengíti az egészséges környezethez való alapjog garanciáit” (indítvány 10. oldal).
- [6] 3. A 2023. július 31-én az Alkotmánybíróságra érkezett beadványában az Építési és Közlekedési Minisztérium közigazgatási államtitkára – az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján – az indítvánnyal összefüggő jogi álláspontjáról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot. Beadványában kitért arra, hogy az „állami építési beruházások rendjéről szóló, az Országgyűlés által 2023. július 17. napján elfogadott törvény alapvetően alakítja át az állami építési beruházások rendjét, és jelentősen egyszerűsíti az Ngvtv. kiemelt beruházásokra és kiemelten közérdekű beruházásokra vonatkozó szabályait. Megszűnik a kiemelten közérdekű beruházások köre és a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházással összefüggő ügyekre vonatkozó eltérő szabályrendszer. Az elfogadott törvényjavaslat többek között a támadott Ngvtv. rendelkezés hatályon kívül helyezéséről is rendelkezik” (a közigazgatási államtitkár beadványa, 8. oldal).
- [7] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Mét.) 262. §-a 2023. december 30-tól hatályon kívül helyezte az Ngvtv. egészét, így a jelen indítvánnyal sérelmezett szabályokat is. A Mét.-be az Ngvtv. rendelkezései felülvizsgált tartalommal kerültek bele (vesd össze: Mét. 193–201. § és Mét. indokolása a 193–201. §-hoz).

- [8] Az Alkotmánybíróság gyakorlata az, hogy hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét bírói kezdeményezés és alkotmányjogi panasz esetében vizsgálja. A jelen eljárás azonban nem ilyen, hanem absztrakt utólagos normakontroll, amely az Abtv. 24. § (1) bekezdése alapján indult. Erre, illetve a hatályon kívül helyezésre tekintettel az Ngtv. sérelmezett rendelkezéseinek érdemi vizsgálatát az Alkotmánybíróság mellőzte és az eljárást az Abtv. 59. §-a, valamint az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján megszüntette {lásd legutóbb hasonlóan: 3045/2024. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [7]}.

Budapest, 2024. május 7.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró